

Déanann innealtóirí rudaí chun cabhrú

Súil thapa ar an gceacht

Tosaigh leis na crúcaí cótaí sa rang agus fiafraigh cad a tharlódh mura mbeadh áit ar bith le cótaí a chrochadh. Léirigh an timthriall breathnóireachta ar chúntóir fíor amháin (crúca nó ciseán corpoideachais), ansin aimsíonn na páistí, le páirtí, cúntóirí atá sa seomra cheana féin. Treoraigh fiach gearr cúntóirí chuig trí nó ceithre stad in aice láimhe, ag stopadh ionas go n-ainmneoidh na páistí gach cúntóir agus an fhadhb bheag a réitíonn sé. Ar ais sa rang, roinneann triúr nó ceathrar páistí a smaointe ag úsáid tús abairte. Críochnaigh trí innealtóirí a ainmniú mar na daoine a cheapann cúntóirí cosúil leis na cinn a aimsíodh díreach anois.

Cuspóirí foghlama

- Rudaí cabhracha laethúla a aimsiú timpeall na scoile agus an fhadhb bheag a réitíonn gach ceann acu a rá
- A rá go dtugann innealtóirí fadhbanna faoi deara agus go ndéanann siad rudaí chun cabhrú

Roimh an gcloigín – ullmhúchán

Siúil an bealach uair amháin roimh an gceacht agus roghnaigh trí nó ceithre stad atá sábháilte agus gar don seomra (crúcaí an tseomra cótaí, ciseán corpoideachais, rampa nó stiall tairsí, bosca bruscair le clúdach). Socraigh go mbeidh an dara duine fásta ar fáil má éilíonn do scoil é nuair a fhágann rang an seomra. Roghnach: cúpla gearrthaisce agus páipéar bán do pháistí a bhfuil sceitse tapa de dhíth orthu — ní don rang ar fad.

Ábhair

Mír	Líon	Do gach	Foinse	Ionadach saor
bealach pleanáilte don fhiach cúntóirí faoi dhíon le 3–4 stad (crúcaí cótaí, ciseán nó cliathbhosca liathróidí corpoideachais, rampa nó tairseach dorais, bosca bruscair)	1	rang	lasmuigh	turas timpeall an tseomra ranga agus an dorais amháin má chiallaíonn an aimsir nó na dorchlaí nach n-oireann siúlóid níos faide
gearrthaisce (roghnach, mar áis chuimhne amháin)	4	rang	seomra ranga	píosa cairtchláir righin nó leabhar le clúdach crua mar chlár líníochta
páipéar líníochta bán (roghnach)	4	rang	seomra ranga	cúl páipéir dramhaíola nó leathanach nár úsáideadh ó cheap líníochta
criáin (roghnach)	4	rang	seomra ranga	pinn luaidhe daite nó peann luaidhe ramhar

Pointe sábháilteachta

Fanann na páistí leis an ngrúpa agus siúlann siad go socair; ní leagann siad lámh ar rudaí ranganna eile; filleann siad díreach ar an seomra. Tabhair an dara duine fásta leat más gá.

Céimeanna teagaisc

- **Ag Tosú:** Coinnigh é seo níos giorra ná dhá nóiméad. Taispeáin na crúcaí cótaí fíora agus fiafraigh cad a tharlódh mura mbeadh crúca ar bith ann. Glac le smaointe faoi charn ar an urlár agus faoi chótaí caillte, athluaigh iad mar fhadhb bheag, agus stop ansin — ná hainmnigh stadanna an fhiaigh fós nó beidh an t-iontas imithe.
- **Cúntóirí agus innealtóirí:** Ná cuir ar an gclár ach smaoineamh an chúntóra. Léirigh beo an timthriall breathnóireachta ar rud fíor amháin atá le feiceáil: N'fheadar... Ceapaim... Féachaim... Thug mé faoi deara... is cúntóir é an ciseán/an crúca. Coinnigh an focal innealtóir go dtí an achoimre ag an deireadh, ionas go mbeidh cúntóirí fíora i gceann na bpáistí ar dtús.
- **Cé na cúntóirí atá le feiceáil againn cheana féin?:** Súil thapa timpeall leis an rang ar fad, ansin plé beirte taobh istigh den seomra amháin. Éist leis an rud agus leis an bhfadhb bheag araon. Má deir páiste bosca bruscair amháin, athluaigh: is cúntóir é an bosca bruscair ionas nach mbíonn bruscar ar fud an urláir. Coinnigh gearr é — is í an tsiúlóid croí an cheachta.
- **Fiach cúntóirí:** Bí ar thús na líne. Ag gach stad, stop ar feadh thart ar dhá nóiméad: Cén cúntóir é seo? Cén fhadhb bheag a réitíonn sé? Glac le dhá nó trí fhreagra agus bog ar aghaidh. Lá fliuch nó dorchla gnóthach: déan an fiach céanna mar thuras timpeall an tseomra ranga agus an dorais amháin.
- **Cén fhadhb a réitíonn sé?:** Ar ais sa rang, tóg go réidh é. Iarr ar thriúr nó ceathrar páistí labhairt agus tabhair tacaíocht os ard: Is cúntóir é an ____ mar... / Gan é, ... Mura n-ainmníonn siad ach an rud, cuir an fhadhb leis tú féin uair amháin agus iarr orthu an smaoineamh iomlán a rá arís. Is féidir sceitsí a thaispeáint; ní cheartaítear iad.
- **Déanann innealtóirí cúntóirí:** Ainmnigh innealtóirí anois: daoine a thugann fadhbanna beaga faoi deara agus a cheapann cúntóirí. Déan nasc le stad fíor amháin ó shiúlóid an lae inniu. Má bhraitheann dearadh/ceapadh ró-throm, abair go ndéanann innealtóirí rudaí chun cabhrú. Roghnach: iarr orthu, ó bhéal amháin, cúntóir a thabhairt faoi deara sa bhaile — níl aon bhileog oibre ann.

Cad ba cheart a fheiceáil

Ainmneoidh formhór na bpáistí cúntóirí laethúla na scoile (crúcaí cótaí, ciseán liathróidí, bosca bruscair, ding a choinníonn an doras ar oscailt, rampa/tairseach) agus, le hathlua, déarfaidh siad an fhadhb bheag a réitíonn gach ceann — cótaí ar an urlár, liathróidí ag rolladh faoi chosa daoine, bruscar i ngach áit, daoine ag baint tuisle astu. Mol freagraí nach n-ainmníonn ach an rud, ansin cuir an fhadhb leo go séimh ionas go bhfanfaidh an smaoineamh iomlán i gcuimhne. Is ó bhéal a mheastar an rath: cúntóir fíor amháin + an fhadhb a réitíonn sé + a chloisteáil go ndéanann innealtóirí cúntóirí.

Míthuiscintí agus idirghabhálacha

- Ní áirítear mar innealtóireacht ach meaisíní móra, róbait nó aireagáin cháiliúla — níl i gcrúca cótaí ach crúca. — Ag an deireadh, liostaigh os ard na rudaí a aimsíodh san fhiach inniu: crúcaí, ciseáin, rampaí, boscaí bruscair le clúdach, dingeacha a choinníonn doirse ar oscailt. Abair gur innealtóirí a rinne na cúntóirí laethúla seo freisin, ní meaisíní móra amháin.
- Ainmníonn na páistí an rud (bosca bruscair, crúca) ach ní dhéanann siad nasc idir é agus an fhadhb bheag a réitíonn sé. — Athluaigh uair amháin leis an tús abairte: Sea — is cúntóir é an bosca bruscair ionas nach mbíonn bruscar ar fud an urláir. Iarr orthu an líne iomlán a rá arís sula mbogann tú ar aghaidh.

Difreáil

Ag teacht chun cinn	Ag forbairt	Inniúil
• Fanann siad in aice leis an múinteoir ag gach stad den fhiach agus freagraíonn siad le tús abairte ina bhfuil rogha: An é an crúca nó an t-urlár an cúntóir? Ansin déanann siad aithris ar an líne athluaite faoin bhfadhb bheag. • Tairg gearrthaisce agus páipéar bán dóibh ionas gur féidir leo sceitse a dhéanamh de chúntóir amháin mar áis chuimhne nuair a bheidh smaointe á roinnt.	• Spreag an dara cúntóir ag an stad céanna: Cad eile anseo atá ina chúntóir, agus cén fhadhb bheag a réitíonn sé?	• Iarr orthu dhá chúntóir ón bhfiach a chur i gcomparáid agus a rá cén fhadhb bheag a bheadh níos measa agus níos mó praiseach ann dá mbeadh an cúntóir sin in easnamh.

Nasc traschuraclaim

Ceangal le teanga ó bhéal — cleachtann na páistí na tús abairte Is cúntóir é an ____ mar... agus Gan é... in abairtí iomlána.

